

Nyugdíjrendszer és időskori szegénység Svédországban

Neue Zürcher Zeitung, 13. 9. 2018, 06:30

Kulcsszavak: szociálpolitika, nyugdíj, szegénység, időskori szegénység, Svédország

Forrás Internet-helye: <https://www.nzz.ch/wirtschaft/hat-schweden-das-pensions-ei-des-kolumbus-gefunden-ld.1419640?mktcid=nled&mkteval=107&kid=2018-9-12>

A svéd nyugdíjreform elfogadására és hatályba léptetésére 1998-ban került sor. A rendszer csaknem kizárólagosan a felosztó-kirovó eljárás alapján működik, a nyugdíjszámítás módszere tükrözi a születéskor várható élettartamot.

Anders Thore, a Svéd Nyugdíjasok Szövetségének elnöke szerint a rendszer ugyan stabil, ennek árát azonban maguk a nyugdíjasok fizetik meg. Az első sokk 2010-ben a globális adósságválás utóhatásaként következett be, éppen akkor, amikor a stabilizációs mechanizmusok működésbe léptek volna. A kormány ugyan haladéktalanul cselekedett és módosította a nyugdíjjövedelmek adóztatásának szabályait, ám a lakosságot súlyosan érintette az a felismerés, hogy a nyugdíjak nem sebezhetetlenek.

Ez annál is inkább így van, mert a nyugdíjak Svédországban inkább alacsonyoknak tekinthetők. Egy átlagos jövedelem szerinti nyugdíj adózás előtt havi 17.500 SKR, ami 1.750 EUR-nak felel meg. Látványos különbség van a férfiak (21.000 SKR) és a nők (14.000 SKR) nyugdíja között.

Az, hogy az időskori szegénység Svédországban a közbeszéd témájává vált, annak tulajdonítható, hogy a nyugdíjrendszer szervezete szigorúan individuális. Ez az egyéni adózáshoz hasonlóan, az egyenlő esélyeket biztosítandó politikai- ideológiai háttérnek tulajdonítható, többek között a nemek közötti esélyegyenlőségnek. Ennek paradox módon nyugdíjas korukban éppen a nők isszák meg a levét. Ez pedig születéskor várható magasabb várható élettartamukkal függ össze. Mivel nagyobb valószínűséggel túlélük partnerüket, alacsonyabb nyugdíjjal maradnak. A Svéd Statisztikai Hivatal szerint 2016-ban Svédországban minden harmadik 75 év fölötti nő és minden hetedik férfi a szegénység általi veszélyeztetettség határán élt, amely alacsonyabb az átlagjövedelem 60%-ánál. Ez az arány a 65 és 74 év közöttiek körében 14%, ill. 9%. A szegénység általi veszélyeztetettség általános aránya a 65 év fölöttiek körében 17%.

A nyugdíjasok szövetségének elnöke szerint a megoldást a nyugdíjárulékok emelése jelenthetné. Ez azonban politikailag szinte kivitelezhetetlen. A svéd parlamentben nyugdíjügyek kérdésében egy frakcióközi bizottság illetékes, amelyben a jobb- és baloldali pártok paritásosan képviseltetik magukat. Ám mindaddig, amíg a bizottság tétlenkedik, a parlament sem cselekedhet.

Johan Ingerö, a Timbro agytröszt szociálpolitikai szakértője szerint a járulékemelés már csak azért is messzemenően elhibázott lépés lenne, mert az a fiatal generációkat sújtaná. A svéd nyugdíjrendszer egyik deficitje, hogy az embereknek nincsenek ismereteik a befektetési lehetőségekről. Ez mind az önkéntes beruházásokra, mind a jövedelmi nyugdíjba befizetett járulékok 2,5%-ának befektetésére vonatkozik, amibe a befizetőknek beleszólási joguk van.

Egy banki szakértő szerint a svéd lakosságra csúnya ébredés vár. A svéd rendszer mind a keresőtevékenység, mind a nyugdíjas évek idején egy háztartásban két jövedelemre épül. Az egyedülállóknak súlyos problémákkal kell majd szembesülniük.